

[Finansministeren.]

også hidtil har været gældende for de heromhandlede to lån.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Minister Hans Sølvhøj: Herved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om visse forholdsregler i henhold til De Forenede Nationers pagt.*

Baggrunden for dette lovforslag er i al korthed denne: Danmark er ved sit medlemskab af FN forpligtet til at anerkende og udføre beslutninger, der træffes af sikkerhedsrådet i overensstemmelse med pagten, i særdeleshed beslutninger om økonomiske og lignende sanktioner som led i rådets virksomhed til sikring af freden. For at vi skal kunne opfylde denne pligt, må der være mulighed for at give de pågældende resolutioner retskraft her i landet. Regeringen har fundet, at tiden til at søge den hertil fornødne lovhjælp må være inde nu, da sikkerhedsrådet for første gang — i sagen om Sydrhodesia — har truffet en beslutning af den pågældende art.

Eftersom der alene er tale om tilfælde, i hvilke den danske stats internationale forpligtelse er eller vil være klar og allerede til stede, har regeringen fundet det ubetænkeligt at søge en almindelig bemyndigelse til — efter forhandling med det udenrigspolitiske nævn — at give sådanne beslutninger bindende virkning for borgerne.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at sikkerhedsrådets beslutning om Rhodesia berører løbende kontrakter, og at det ikke kan udelukkes, at også fremtidige beslutninger vil kunne gøre det. Loven må derfor også omfatte denne mulighed. Danmarks internationale forpligtelse vil i alle tilfælde være afgrænset af den af sikkerhedsrådet lovligt vedtagne beslutning, og indholdet af de nødvendige gennemførelsesforanstaltninger vil derfor altid være klart. Regeringen er imidlertid opmærksom på, at hensynet til løbende kontrakter vil kunne rejse problemer, som, hvis det ønskes, kan drøftes i udvalget.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, tillader jeg mig at anbefale dette til folketingets velvillige behandling.

Fiskeriministeren (Risgaard Knudsen): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om udførsel af fisk og fiskevarer.*

Lovforslaget går i al sin korthed ud på, at den revision af loven, som var forudset at skulle finde sted i indeværende folketings-samling, udskydes til næste folketings-samling. Begrundelsen herfor er vanskeligheden ved for tiden at bedømme de afsætningsvilkår, som den danske fiskeeksport vil komme til at arbejde under i den kommende tid. Dette gælder ikke mindst i forhold til de aftagerlande, der er medlem af Det europæiske økonomiske Fællesskab, så længe den for dette betydningsfulde markedsområde forudsete fælles fiskeripolitik endnu ikke er vedtaget.

Som nævnt i bemærkningerne til lovforslaget har den gældende lov hidtil kun været anvendt til fastsættelse af mindsteeksportpriser for levende ørreder til en række lande og for ispakke ørreder til et enkelt land.

De herved opnåede resultater har imidlertid været særdeles gode, idet det ved indførelse af mindsteeksportpriser ikke alene er lykkedes at afværge den kritik, der var fremkommet med påstand om dansk undersalg og med krav om modforanstaltninger, men samtidig har det også været muligt at afsætte større mængder til de højere, men faste priser.

Bl. a. som følge af, at der i perioder har gjort sig en vis råvaremangel gældende, har eksportpriserne på andre fiskeriprodukter ligget på et sådant niveau, at der ikke fra vedkommende brancheorganisationer har været fremsat ønsker om indførelse af mindsteeksportpriser.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg herefter anbefale dette til det høje tings velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om beregning af et reguleringspristal.

(Lovforslaget (nr. 65) findes i tillæg A. sp. 1477, fremsættelsen i tidenden sp. 559).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Kampmann: Der er to afgørende ændringer i det forslag til lov om ændring af lov om beregning af et reguleringspristal, som fremsattes den 14. december 1966 af økonomiministeren.

Det har længe været drøftet, hvorledes man skulle undgå de såkaldte kartoffelpristal, det vil sige pristal, som påvirkes stærkt af en enkelt eller flere varegrupper med særlig stærke sæsonmæssige prissvingninger. Med henblik på at afhjælpe dette uheldige forhold har man i Danmarks Statistik dels sæsonudjævnet visse varers priser, dels foreslået de kvartalsmæssigt udregnede priser erstattet af månedlige pristal, på grundlag af hvilke de sædvanlige kvartalspristal udregnes som et gennemsnit. Herved vil virkningen af tilfældige sæsonmæssige prissvingninger blive væsentligt afdæmpet. Samtidig får man i modsætning til i dag de månedlige prisændringer registreret. Jeg går ud fra som en selvfølge, at disse månedspristal offentliggøres, således at de kan indgå i den økonomisk-politiske problematik, hvori prisudviklingen jo efterhånden spiller en vis rolle.

Den anden ændring er forårsaget af sidste års boligforlig, hvori bl. a. fastsattes, at den boligudgift, der indgår i pristalsberegningen, skal være den faktisk afholdte, således at man modregner for huslejetilskud, ydet under den ene eller den anden form. Med andre ord, man bryder i og for sig det hævdundne princip ved udregningen af reguleringspristallet: at indregne boligudgifterne brutto. Ifølge lovforslaget skal det nu være netto. Socialdemokratiet finder de nævnte ændringer rimelige, og jeg skal på mit partis vegne anbefale lovforslaget.

Der er dog et enkelt forhold, som jeg vil foreslå man overvejer. I lighed med tidligere praksis foreslås prisoplysningerne indhentet ved udvalgte kommunalbestyrelses foranstaltning. Nu er det efterhånden af økonomiske og statistiske grunde blevet almindeligt at indhente flere og flere statistiske data ved hjælp af interviews. Med henblik på også ved indsamling af prisoplysningerne at holde muligheden åben for denne indsamlingsprocedure vil jeg bede økonomiministeren overveje, hvorledes formuleringen af § 2 kan ændres, så man even-

tuelt kunne imødekomme det nævnte synspunkt.

Må jeg endvidere komplimentere økonomiministeren for i bemærkningerne til lovforslaget at have angivet de økonomiske konsekvenser af dets gennemførelse. Umiddelbart skulle man tro, at i hvert fald indsamlingen af prisoplysninger 12 gange om året i stedet for som nu 4 gange ville virke fordyrende. Denne merudgift foreslås imidlertid elimineret ved at reducere indsamlingsstederne fra 200 til 70, hvilket formentlig også vil være statistisk forsvarligt. Til gengæld vil indregningen af den faktiske boligudgift i pristallet medføre, at mængden af huslejeoplysninger skal udvides, for at man kan få tilstrækkeligt med tilskudsreducerede huslejer frem. Merudgiften hertil anslås at ville andrage 15.000-20.000 kr. Der ligger således allerede i oplysningen om de økonomiske og administrative konsekvenser af lovforslagets gennemførelse en tilskyndelse til rationalisering.

Lovforslaget foreslås vedtaget så hurtigt, at ikrafttræden kan ske til 1. februar i år, hvilket er en forudsætning for, at aprilpristallet, som er lønregulerende for visse grupper, kan udregnes på det nye grundlag. Under henvisning til betydningen heraf skal jeg anbefale, at udvalgsarbejdet fremmes mest muligt.

Guldberg: Også jeg kan på mit partis vegne give tilsagn om en velvillig behandling af de foreslåede ændringer. Det gælder såvel spørgsmålet om at få en bedre sæsonudjævning ved at anvende flere måneder som grundlag for beregningen som spørgsmålet om, på hvilken måde boligudgiften skal indgå. Det er jo dette sidste, der i nogen grad har givet anledning til en større debat om hele pristalsmekanismen. Jeg kan dog ikke samtidig med, at jeg anerkender lovforslaget som en naturlig konsekvens af de drøftelser, der har været ført, lade være med at sige, at der måske stilles lidt for høje forventninger til, hvilken betydning disse ændringer vil få i praksis, og at de set i forhold til andre problemer, som vi naturligvis ikke kan løse ved denne lejlighed, vistnok må betegnes som småtterier — men som sagt: forbedringer er det.

Jeg minder om, at vi under boligforhandlingerne — ikke omkring det sidste bolig-

[Guldberg.]

forlig, men det første, det såkaldt lille boligforlig i 1965 — hvor vi for første gang måtte prøve at gå lidt i dybden, igennem en udtalelse fra det økonomiske råds formandskab konstaterede, at man regnede med, at cirka tusind millioner kroner i huslejstigning efter den gældende pristalslov ville udløse mellem 2 og 3 milliarder mere i indkomststigning. Dette resultat var, går jeg ud fra, temmelig forbløffende for mange af os, og det kan jo også kun betyde, at den pristalsordning, som har hvilet på den lov, hvori vi altså nu foretager et par tekniske ændringer, som er forbedringer, må lide af nogle mere grundlæggende og væsentligt mere afgørende fejl, som vi nok ved anden lejlighed skal vende tilbage til.

Jeg konstaterer ved at se på ændringerne til lovens §§ 3 og 4, at vi efterhånden er oppe på, at der som grundlag for pristallets beregning findes 5 forskellige grupper af priser. Der er nogle priser, der er skatter på, og hvori der skal foretages fradrag af skatter. Der er nogle priser, der er skatter på, og hvori der ikke skal foretages fradrag af skatter. Der er nogle priser, hvortil der ydes statsstøtte, som skal lægges til, og der er nogle priser med statsstøtte, der ikke skal lægges til; endelig er der nogle priser, der slet ikke indgår i pristallet.

Allerede når man gør dette op, begynder man at få sine bange anelser med hensyn til, hvordan sammenhængen egentlig er mellem formålet med hele pristalsloven og den mekanisme, man nu har opereret med i mange år. Jeg har fornemmelsen af, at der i virkeligheden ikke er så forfærdelig megen sammenhæng. Jeg tror egentlig ikke, man herinde er så forfærdelig uenig om, hvad ordningen skal bruges til; meningen med pristalsordningen og pristallet må være — hvad enten det er staten, som er arbejdsgiver direkte eller indirekte, eller det er staten, der skal give et materiale til andre — at sikre, at når der skal træffes aftaler om en eller anden løn over en længere periode, skal forudsætningerne for den løn, der aftales, med rimelighed kunne holde, og forudsætningen er de udgifter, de mennesker havde på det tidspunkt, da aftalen blev sluttet.

Noget mere uegnet end et indekstal i den form, vi har, har jeg i virkeligheden svært ved at finde, og jeg er egentlig forbavset

over, at man er blevet ved med at køre med det så længe, uden at det har givet anledning til væsentlig mere uro og kritik, end tilfældet har været, idet det, når man går nærmere ind på det, så vidt jeg kan se, er en ordning, der aldeles ikke er til fordel for nogen — heller ikke for dem, der tror, den er til fordel for dem. Der er i virkeligheden store forskelle, og det er stadig sådan — så vidt jeg kan se — at vi på en række punkter vil kunne konstatere, at en udgiftsstigning, der f. eks. for den samlede befolkning svarer til 100 mill. kr., i kraft af de overenskomster, der er truffet — aftaler, vi også selv er med i og sikkert i god tro — udløser indkomststigninger på f. eks. det dobbelte. Når dette er rigtigt — og det er det, men teknisk er det jo uhyre vanskeligt at komme til bunds i — betyder det, at man i virkeligheden hermed har etableret en automatisk maskine, som sørger for, at priserne skal stige og simpelt hen ikke kan lade være med at stige, som også sørger for, at velstandsstigning betyder prisstigning, og som, så vidt jeg kan se, i virkeligheden stiller store, økonomisk ringe stillede dele af befolkningen endnu ringere — også ringere, end de selv tror.

Jeg tror ikke, der er mange af os, der er i stand til at regne det ud selv — jeg vil heller ikke påtage mig det; men jeg kunne godt lide at høre, hvordan økonomiministerer ser på det. Hvordan ser det egentlig ud for os selv som folketingsmænd? Vi er jo også dyrtidsregulerede. Om vi nu prøvede at sammenholde vore dyrtidsreguleringer med de faktiske udgiftsstigninger, vi får i forbindelse med dem, er jeg bange for, at vi ville komme til, at der var et misforhold, som vi vist egentlig ikke kunne være bekendt. Nu er vi ikke de eneste, og alting her i landet foregår jo ved sammenligninger. Men jeg mener alligevel, at der er grund til at gøre opmærksom på, at der er en række problemer her; jeg vil ikke stille forslag om, at vi skal løse dem i forbindelse med de her aftalte ændringer, som vi vel stort set alle kan være enige om — også enige om, at det er nyttigt at få dem og få dem i tide, det er bl. a. også helt nødvendigt af hensyn til boligforliget. Alligevel vil jeg gerne rejse disse principielle spørgsmål, også fordi det, når man ser nærmere på det, vistnok er sådan, at dette system ikke er til fordel for

[Guldberg.]

de lønmodtagere, der tror, det er til fordel for dem, men tværtimod efterhånden har anbragt dem i en situation, hvor de runder med tungen ud ad halsen efter prisstigninger, som de nok får kompensation for bagefter; men så længe der stadig væk bliver ved at komme nye, hjælper dette dem jo ikke så forfærdelig meget.

Men om de foreslåede ændringer og det, der ligger i dem, vil jeg som sagt gerne gå ind i en velvillig forhandling i udvalget; jeg anbefaler dem.

Gottschalck-Hansen: Det er jo rigtigt, som det fremgår af ministerens skriftlige fremsættelse såvel som af bemærkningerne til lovforslaget, at de principper, der ligger til grund for den foreslåede lovændring, har været drøftet i pristalsnævnet. Undertiden oplever man jo, at pristallet bliver lagt for had, idet det påstås, at det er en inflationsfremmende faktor. Jeg tror ikke, denne påstand er rigtig. Man kan nu engang ikke ændre ved vejret, fordi man piller ved et barometer, og pristallet er jo i virkeligheden en registreringsmåler for den prisbevægelse, der vitterligt har fundet sted. Der er dog den forskel på barometret og pristallet, at hvis barometret stiger, står det på smukt, medens det modsatte i nogen grad er tilfældet, når det er pristallet, det drejer sig om.

Derimod kan man ikke bortforklare, at det lønregulerende pristal har en meget afgørende indflydelse på lønpolitik og udgiftskonti, såvel for stat og kommune som for de frie erhverv. Jeg kan ikke lade være med at påtale, da jeg finder det ejendommeligt, at statsministeren kort før valget den 22. november udtalte, at vi nu befinder os i den situation, at prisniveauet er faldet i ro. Det er ikke rigtigt. Jeg vil ikke insinuere, at statsministeren lyver; jeg vil ikke engang påstå, at han taler usandhed, men i al stilfærdighed gøre opmærksom på, at denne påstand ikke er rigtig. Det er en kendsgerning, at fra oktober 1964 til oktober 1966 — altså den periode, i hvilken vi havde den forrige regering, steg pristallet med 12,4 pct. Man skal søge viden om i hele pristallets historie for at finde en stigning af tilsvarende størrelse.

Vi er i pristalsnævnet, der jo ikke har

nogen besluttede myndighed og derfor heller ingen indstillingsret, alle interesserede i at finde frem til så ærligt et pristal som overhovedet muligt. Det gælder samtlige politiske partiers repræsentanter, og det samme har de interesserede organisationers repræsentanter givet udtryk for. Jeg opfatter derfor det fremsatte lovforslag som en naturlig konsekvens af de drøftelser, vi har ført i pristalsnævnet på økonomiministerens initiativ, og jeg kan på mit partis vegne give tilslutning til den her foreslåede lovændring.

Vi vil ved at gennemføre dette lovforslag undgå den vilkårlighed og tilfældighed, som hidtil har præget pristallet, fordi man kun konstaterede priserne den første uge af hvert kvartals måned. Derved opnåede vi bl. a. det tidligere omtalte og også af hr. Kampmann nævnte kartoffelpristal, der jo var særlig grelt i 1955 og i 1965. Men vi kan også undgå den modsatte bevægelse, den, at udsalgspriser presser pristallet ned. Man skal altså ingenlunde tro på, at det hidtil gældende system ensidigt har været til gunst for lønmodtagerne.

Det nye vil være mere retfærdigt, mere objektivt, mere rimeligt. Lægger man det hen til den uge, der går fra den 15. til den 21. i hver måned, og foretager en beregning hver måned, er der ingen tvivl om, at man får et mere korrekt tal. Det er klart, at det ikke, absolut ikke, er sikkert, at det sidste pristal kommer til at modsvare gennemsnittet; men man må betragte det som rimeligt og retfærdigt, at den prisstigning, som skal finde sted, dækker en gennemsnitsberegning for hele kvartalet, og derfor synes jeg, det er et stort fremskridt, at man nu skrider til en prisundersøgelse hver måned og altså rykker den hen fra den første uge til den tredje uge i måneden.

Mit parti kan også tilslutte sig den ændring, der omfatter boligudgiften. Det er jo urimeligt, at man ved boligberegningen — som det hidtil har været tilfældet — også skulle indregne i pristallet de tilskud, der ydes fra det offentlige. Når vi nu, forhåbentlig inden længe, får gennemført en boligsikringsordning — som vi alle gerne vil være med til og håber meget hurtigt kan blive ført ud i livet — er det rimeligt, at man ved boligudgiften kun tænker på den del, som man selv betaler. Også dette

[Gottschalck-Hansen.]

vil vi være med til. Det er langt fra ligegyldigt, da boligen, som ministeren er vidende om, indgår med en vægt af 12,4 pct., ingenlunde et ringe beløb.

Det er et spørgsmål — det kan vi drøfte i udvalget og måske også siden hen i nævnet — om det er rigtigt kun at foretage prisberegning for boligen en gang om året; jeg skal ikke på nuværende tidspunkt stille forslag herom, men vil bare pege på, at det er et problem, som vi måske skal drøfte ved lejlighed.

Alt i alt synes jeg, det foreslåede er et stort fremskridt. Det bliver et mere ærligt pristal, vi når frem til, og det er mig en glæde at kunne bevidne som medlem af pristalsnævnet, at langt den overvejende del af dette nævn, uanset politisk eller erhvervs-mæssig interesse, er positivt indstillet over for denne ændring, som jeg kan give min tilslutning.

Selv om sagen er ganske enkel og måske ikke behøver nogen større udvalgsbehandling, er det vel rimeligt, at vi ser på det i et udvalg; men jeg kan som sagt på mit partis vegne give tilslutning til lovforslaget i den skikkelse, hvori det foreligger.

Poul Dam: Hr. Gottschalck-Hansen sagde, at det store flertal i pristalsnævnet var ganske enig om dette lovforslag, og det var utvivlsomt, fordi han vidste, at jeg kom op lige efter. Jeg er i hvert fald en af undtagelserne. Det er i almindelighed ganske overordentlig betænkeligt at ændre beregningen af pristallet. Vi har før i tiden set en række sådanne ændringer, som man fra arbejderorganisationernes side havde nogen grund til at betragte som pristalsfusk, og derfor forekommer det mig rigtigt, at en ændring af pristalsberegningen kun sker, når der er ganske overordentlig væsentlige årsager til det, først og fremmest at man har fundet ud af, at det barometer, pristallet kan betragtes som, denne målestok, ikke er tilfredsstillende, men at man kan udregne det statistisk bedre og mere pålideligt.

Sådanne væsentlige grunde forekommer mig slet ikke at foreligge i dette tilfælde. Der henvises her til det berømmelige kartoffelpristal, men hvis man begynder at analysere kartoffelpristallet lidt nærmere,

vil man opdage for det første, at det ikke var noget enestående fænomen. Det sker en gang imellen, at de gamle kartofler slipper op tidligt, samtidig med at den nye kartoffelhøst kommer sent, så kartoflerne bliver meget dyrere. Dette betyder imidlertid ikke, at prisen kun er meget høj i den bestemte uge, da pristalsoplysningerne indsamles. Hvis man ser på forholdene uge for uge i det år, hvor vi havde det sidste såkaldte kartoffelpristal, vil man opdage, at kartoflerne var meget dyre hele året, i hvert fald i en periode, som begyndte engang i april og varede til langt hen i efteråret; jeg tror for øvrigt, hvis min hukommelse ikke svigter mig, at vi hele det kalenderår havde høje kartoffelpriser.

For øvrigt er det jo et spørgsmål, om det i sig selv er en tilstrækkelig begrundelse for at foretage ændringen, at man havde en lokal, midlertidig prisforhøjelse af måske ikke alt for lang varighed. Men det har nu givet anledning til, dels at man ændrer indsamlingstiderne i måneden, dels at man vil indsamle materialet en gang om måneden og tage et gennemsnit af 3 måneder. Det kan der være mange gode ting at sige om, og hvis de organisationer og andre, som er interesserede i reguleringerne, kan tage hensyn til det i tide, sker der jo heller ikke nogen særlig skade ved det. Det forekommer mig imidlertid rimeligt, om man ikke alene fastsætter reguleringspristallet ud fra disse gennemsnit, der beregnes 4 gange om året, men at alle de 12 månedsprisindekser kunne anvendes som reguleringspristal, og at det måtte afhænge af de forskellige organisationer, hvilket pristal de ønskede at anvende. Danmarks Statistik måtte her først og fremmest stille et materiale til rådighed, og så måtte det være organisationernes egen opgave at finde ud af, hvilke tal de ønsker at anvende, om de ønsker at anvende et 3 måneders gennemsnit, eller de vil anvende tal fra bestemte måneder.

En detalje tillader jeg mig at fremhæve; den viser, hvilken forudseenhed man har i økonomiministeriet og måske i Danmarks Statistik. Man har indføjet en regel i lovforslaget om, hvornår man skal indsamle oplysningerne, og den vil få betydning år 2008 og ikke før. Først i år 2008 vil nogle af påskehelligdagene, nemlig kun skærtorsdag, komme til at indtræffe i perioden 15.-21.

[Poul Dam.]

marts. Dette er dels en forudseenhed, som man må rose, dels en optimisme med hensyn til vore ordningers beståen, som jeg synes man må hilse med stor glæde. Der er så få, som i dag virkelig tror på fremtiden, at man må prise sig lykkelig, når man endelig træffer dem.

Der er forskellige andre detaljer, som kunne nævnes. Jeg må sige, at man ikke har haft helt så megen opmærksomhed over for fortiden. Hvis man havde kendt lidt til den foregående tid, ville man formodentlig have ændret den regel i loven, som handler om, at der skal foretages fradrag for told i priserne for vin, kaffe og te. Fradraget for tolden på te har folketetinget mig bekendt sørget for at afskaffe for nogle år siden.

Men den egentlige anledning til, at vi nu får dette lovændringsforslag, er, at man i et boligforlig, som efter sigende skal være indgået mellem 4 af partierne i det gamle folketing, har vedtaget en særlig formulering med hensyn til, hvorledes boligudgifterne skal indregnes i pristallet. Jeg forstår ikke, hvorledes overgangen fra det gamle pristal til det nye pristal skal foregå; det fremgår ikke af bemærkningerne — i hvert fald ikke så tydeligt, at jeg fatter det. Hvis der ikke er særlige overgangsregler, risikerer man, at denne ændring medfører et forhåbentlig utilsigtet fald i pristallet; det vil jeg derfor gerne høre meget mere om i det udvalg, der skal nedsættes.

Ved denne ordning fraviger man imidlertid et princip, som har været gældende, så længe vi har haft den nuværende ordning af reguleringspristallet, nemlig det, at hverken skatter og afgifter eller offentlige, sociale eller lignende tilskud skulle have nogen indflydelse på pristallet. De hidtidige tilskud til nedbringelse af boligudgifterne har man ikke taget hensyn til i loven. Nu skal man pludselig tage hensyn til dem, og det skyldes naturligvis det før omtalte boligforlig. Vi er, som man vil vide, meget lidt begejstrede for noget, der har med det boligforlig at gøre, og vi synes i og for sig ikke, at denne bestemmelse er spor bedre end nogen af de andre. Vi er bange for, at den gør pristallet mindre egnet til at opfylde sit formål, end det har været.

Lad mig til sidst sige, at når man nu drøfter pristallet, er der et problem, jeg

synes man mangler en principiel drøftelse af, nemlig at reguleringspristallet anvendes til samtlige reguleringer for prisniveauet. Det anvendes til regulering af folkepensionen og en række andre sociale ydelser, og det anvendes også til revision af statsydelsen til Hans Majestæt Kongen. Et det nu rimeligt at benytte det samme pristal til alle disse reguleringer? Eller sagt med andre ord: er pengeværdien forandret på samme måde for folk i alle mulige forskellige indtægtsgrupper? Hvis man ser på, hvorledes de forskellige dele af forbruget har udviklet sig prismæssigt siden 1963, vil man se, at det i ganske særlig grad er fødevarer- og andre lignende grupper, som spiller en aftagende rolle, jo større indtægten er, der er steget stærkt i pris. Prisstigningen for fødevarer o. lign. er væsentligt større end den samlede pristalsstigning. Det vil sige, at de dårligst stillede med den nuværende pristalsregulering i virkeligheden ikke får dækning for pristalsstigningen, som de føler den, medens omvendt adskillige af de bedst stillede, som får pristalsregulering, måske i øjeblikket får en overregulering. Der er problemer her, som er alt for store til, at man kan komme ind på dem nu; men jeg har gerne villet fremhæve dem ved denne lejlighed. Vi mener ikke, at vi i længden kan være tilfreds med kun ét reguleringspristal. Hele denne problematik må drøftes betydeligt i den kommende tid.

Grethe Philip: Det er en kendt sag, at pristallet af og til har gjort et hop som følge af et ganske kortvarigt udsving i en enkelt vares pris. Det har allerede været nævnt, at det særlig har været kartoffelpriserne, som har spillet os et puds. Når vi ser på ideen med pristallet som udtryk for variationen i den samlede udgift ved et typisk forbrug, og når vi tænker på pristalsreguleringens betydning for hele vort omkostningsniveau, kan det ikke være rimeligt, at man lader et kortvarigt, tilfældigt prisudsving få så stor betydning, som det hidtil har haft. Jeg kan derfor tilslutte mig det foreliggende lovforslag om at modvirke indflydelsen af kortvarige prisudsving ved at udarbejde kvartalsvise prisindekser som gennemsnit af månedsindekser.

Jeg forstod på hr. Poul Dam, at han var noget betænkelig ved den foreslåede æn-

192 NOV 1967

Folketingets forhandlinger. (51)

801

17/1 67: 1. beh. af f. t. l. vedr. beregning af et reguleringspristal.

802

[Grethe Philip.]

dring. Han henviste bl. a. til et eksempel, hvor kartoffelpriserne havde været temmelig høje hele året igennem. Jeg må sige, at jeg faktisk ikke forstår argumentationen. Netop i et sådant tilfælde, hvor prisen holder sig højt hele året igennem, vil den jo også give sig udslag i det reguleringspristal, vi nu kommer frem til. Det, vi prøver at sætte ind imod, og hvis indflydelse vi gerne vil begrænse, er jo de meget kortvarige udsving.

Hvad angår indregningen af boligudgiften i reguleringspristallet, har boligforliget rejst et særligt spørgsmål. Det må være helt klart, således som det også fremgår af boligforliget, at det beløb, man skal anvende som boligpost ved beregningen af reguleringspristallet, må være baseret på de udgifter, lejerne rent faktisk og netto kommer af med, det vil altså sige den nye, fremtidige husleje med fradrag af eventuelle boligtilskud, som de bl. a. kan forekomme ved den nye sociale boligsikringsordning. Jeg kan derfor også på dette punkt tilslutte mig det foreliggende forslag om ændringer af gældende lovbestemmelser.

Antonsen: Også jeg kan tilslutte mig lovforslaget, hvis hovedsigte er at forbedre reglerne om beregning af reguleringspristallet, idet man vil søge at undgå mere tilfældige udsving og få den egentlige, brede prisudvikling til at påvirke reguleringspristallet.

På samme måde, som vi her forbedrer beregningen af reguleringspristallet, har vi fra liberalt centrums side foreslået, at man også skulle have faste bestemmelser for, hvornår forbrugsundersøgelserne skal foretages. Der blev i det høje ting den 24. november 1965 af de herrer Niels Westerby og Diderichsen fremsat lovforslag om, at der i den lov, vi behandler en ændring til her i dag, skulle indføjes en ny paragraf sålydende:

„Som grundlag for pristalsberegningen lader statistisk departement hvert fjerde

år foretage undersøgelser over forbrugssammensætningen.“

Baggrunden for dette forslag var dels, at der i tiden forud var gået 8 år, siden statistisk departement sidst havde foretaget en undersøgelse af forbrugssammensætningen, og dels at det forhold, at der ikke var faste regler, gav anledning til stridigheder på arbejdsmarkedet. Det gik endda så vidt, at det gav anledning til en forespørgselsdebat her i det høje ting om, hvilket pristal der skulle anvendes; om det var det, der var beregnet på det ene eller det andet grundlag. Vi er fortsat af den opfattelse, at det vil være rigtigt på dette punkt at have faste regler, og vi så meget gerne, at det forslag, som dengang fremsattes, bliver indføjet nu, da loven er til revision.

Ved behandlingen af det nævnte lovforslag i 1965 mødte dette ikke så lidt sympati fra de forskellige ordførere; jeg vil erindre om, at hr. Anker Jørgensen gav udtryk for sympati, og så vidt jeg forstår af referatet, var den største betænkelighed, at det måske af og til kunne være for meget, hvis der skulle gå 4 år mellem forbrugsundersøgelserne. Vi vil i givet fald ikke have noget imod, at det forslag, som dengang blev fremsat af liberalt centrum, blev ændret, således at der kom til at stå, at det mindst skulle være hvert fjerde år, der blev foretaget undersøgelser af forbrugssammensætningen. Hvis der blev konstateret en pludselig og kraftig ændring i forbrugssammensætningen, skal der naturligvis være en mulighed for at foretage ny undersøgelse af forbrugssammensætningen, således at det virkelig er de faktiske forhold, der afspejles.

Lovforslaget, der som sagt mødte en hel del sympati ved fremsættelsen, blev i sin tid sendt i udvalg efter første behandling i slutningen af 1965, og udvalget afsluttede sit arbejde ved, da folketingssamlingen var slut i juni måned 1966, at afgive en beretning, hvori man afviste lovforslaget.

Jeg vil på mit partis vegne være meget interesseret i at høre, om ministeren og de

[Antonsen.]

øvrige ordførere mener, at man på grundlag af den udvalgsbehandling, der nu forestår, har en mulighed for også at behandle det nævnte lovforslag, eller om det vil være nødvendigt for liberalt centrum at fremsætte et nyt forslag vedrørende denne paragraf i loven for at få spørgsmålet behandlet samtidig med det lovforslag, der nu er fremsat.

Økonomiministeren (Ivar Nørgaard): Jeg vil gerne takke for den venlige modtagelse, lovforslaget har fået. Jeg har forstået, at der er fuldstændig enstemmighed om det første af ændringerne, mens der er et enkelt parti, som nærer en smule skepsis over for den anden ændring; men der er altså stort flertal for begge ændringerne.

Dette, at man udarbejder et månedligt tal, kan jo — som hr. Kampmann også var inde på — være til gavn for andre end dem, der beregner pristallet og skal bruge det. Det kan også være af betydning ved forskellige økonomiske overvejelser, og jeg er derfor meget positiv over for tanken om at offentliggøre hvert månedstal.

Jeg er enig i, at det kan være praktisk at undersøge, hvorvidt formuleringen i lovens § 2 giver mulighed for andre former for indhentning af oplysninger. Det er nok ikke sandsynligt, at den skarpe formulering, den har i øjeblikket, også vil give hjemmel til indhentning af oplysninger gennem interviews, men det vil jeg meget gerne møde op i udvalget og tale om og sørge for at skabe basis for.

Til hr. Guldborg vil jeg gerne sige, at man jo ikke kan opstille et tal, som tilfredsstiller alle de forskellige ønsker og behov, som man i forskellige situationer kan have. Det er klart, at det må være et gennemsnitstal, og der må naturligvis så klippes en hæl og skæres en tå eller omvendt; det må vi være indstillet på. Men tallet skal jo også kun udtrykke en bevægelse i gennemsnit, og det skal kun bruges som dette gennemsnit. Når man ser på en folketingsmands aflønning og de reguleringer, han får, og sammenholder det med andre personers lønreguleringer, så er det jo udelukkende prisniveauet og dets ændringer, man skal se på. Vi har ikke bedre mål; jeg tror ikke, det vil være rimeligt at lave differentierede pristal for forskellige grupper og personer.

Der kunne måske være tale om — hvad jeg skal vende tilbage til i svaret på hr. Poul Dams bemærkninger — at overveje et socialt prisindeks; det er jo noget, som jeg ved socialministeren interesserer sig for i øjeblikket. Jeg skal vende tilbage til det, idet der er en række problemer i den forbindelse.

Til hr. Gottschalek-Hansen vil jeg gerne sige, at jeg tror nok, han har misforstået lidt, hvad statsministeren sagde før valget. Så vidt jeg erindrer, sagde statsministeren ikke, at vi havde fået prisstabilitet, men, hvad der er rigtigt, at vi i 1966 var kommet ind i betydelig mere prisstabile forhold end i 1965, at prisstigningstendensen altså var lavere i 1966 end i 1965.

Hr. Poul Dam spurgte, om det ikke var organisationernes egen sag, hvilke tal de ville rette sig efter. De private organisationer på arbejdsmarkedet har jo altid selv besluttet sig til, hvilket reguleringspristal de ville rette sig efter; det er deres sag. Vi lovgiver ikke for de private organisationer på arbejdsmarkedet; vi sørger bare for, at der er tal til rådighed, de kan anvende, og hvis de private organisationer på arbejdsmarkedet kan blive enige om et andet tal end dette kvartalstal, er det jo ikke noget, vi blander os i. Det, vi lovgiver om, er reguleringen for tjenestemænd og de sociale grupper, og herom har vi simpelt hen i loven fastslået, at det er det officielle pristal, der reguleres efter. Men på det private arbejdsmarked må man indrette sig, som man kan blive enig om.

Vedrørende muligheden af at udarbejde ét pristal for de sociale grupper og ét for lønninger vil jeg gerne sige, at det gør man f. eks. i Tyskland. Man har også tidligere været inde på at indføre noget tilsvarende herhjemme. Man har lavet en undersøgelse af, hvordan pristallet virker på de socialt dårligst stillede grupper, og vi er i øjeblikket ved igen at se på spørgsmålet; men selv om det er rigtigt, at de socialt dårligst stillede grupper i en periode ville have fordele af et pristal, hvori fødemidlerne udgjorde en større procent af det samlede grundlag end i den nuværende forbrugssammensætning, ved vi jo, at vi meget let kan komme ud for, at det modsatte bliver tilfældet. Det er altså ingenlunde sådan, at det forhold, at folk med lav løn og indtægter fra sociale ydelser — folk, som har et stort forbrug af

[Økonomiministeren.]

fødemidler i forhold til det samlede forbrug — absolut vil have fordel af, at man lader fødemidlerne indgå med en større procent i pristallet. Det beror helt på, hvordan priserne bevæger sig for fødemidlerne; og om man vil give sig til at arbejde med forskellige pristal, er i hvert fald noget, man må overveje grundigt.

Til hr. Antonsen vil jeg gerne sige, at det jo er sådan, at man i pristalsnævnet har arbejdet med spørgsmålet om mere regelmæssige forbrugsundersøgelser. Jeg har forstået det sådan, at der hos alle i folketingssalen, i pristalsnævnet og i regeringen er en positiv indstilling over for hyppigere og mere regelmæssige forbrugsundersøgelser. Men jeg er ikke sikker på, at det er en absolut fordel at lægge sig fast på bestemte tidsmæssige mellemrum, altså at sige hvert tredje eller hvert fjerde år, for vi er jo meget interesseret i, at disse undersøgelsesresultater kan indføres som et ændret grundlag samtidig med, at man går over fra én overenskomstperiode til en anden. Herhjemme har vi på det private arbejdsmarked set, at overenskomstperioderne kan variere; man kan have kortere og længere overenskomstperioder, og derfor er det vel en fordel, at man har en vis bevægelsesfrihed, så man kan ændre de perioder, man laver forbrugsundersøgelser for, således at resultatet af dem netop kan få virkning ved en overenskomsthændring. Vi har jo haft en række vanskeligheder, når forbrugsundersøgelsesresultatet er fremkommet umiddelbart efter, at man har fået en overenskomst igennem, og derfor vil jeg mene, at man bør tage hensyn hertil. Dertil kommer, at der jo kan være perioder med større prisstabilitet end andre og med større stabil forbrugs-sammensætning end andre, og derfor bør der vel være en vis fleksibilitet. Personlig vil jeg ikke have noget imod, at man drøfter dette problem; hvis der er almindelig positiv indstilling til at tage det med i denne lov, har jeg ikke noget imod det; jeg tror bare, man skal være varsom med at have alt for rigoristiske regler. Man står sig sikkert bedst ved at have en vis fleksibilitet. Nu er hr. Antonsens parti jo også repræsenteret i pristalsnævnet, som er et rådgivende organ, og her kan man jo diskutere disse ting og komme med forslag.

Jeg vil meget gerne i samråd i udvalget drøfte alle de mange enkeltheder, der har været fremme, og jeg takker endnu en gang for den positive tilslutning.

Guldberg: Jeg fik det indtryk af økonomi-ministerens svar, at der alligevel var noget om det, jeg var inde på vedrørende det i virkeligheden meget usikre grundlag, og at der måske alligevel var lidt mere at snakke om, end jeg på forhånd gik ud fra. Det synes jeg lyder meget interessant, og derfor vil jeg gerne for nu at blive helt klar derover lige spørge, hvordan det ligger med dette.

På et enkelt punkt er jeg meget uenig i, hvad økonomiministeren sagde, men det kan godt være, det er, fordi jeg har misforstået det. Det er bemærkningen om, at pristallets funktion f. eks. i forhold til folketingsmændenes løn — og vi kunne have brugt andre højere indtægtsgupper, hvis jeg må bruge det udtryk — er at give en belysning af prisniveauet. Det kan man selvfølgelig godt sige, men det mener jeg ikke er formålet, og jeg tror heller aldrig, det har været det. Jeg tror, at formålet med et lønregulerende pristal er at sikre, at parterne kan slutte aftaler, herunder at arbejdsmarkedets parter eller staten som arbejdsgiver har et grundlag for i den periode, hvori aftalen løber, at kunne give en dækning, der opfylder den forudsætning, hvorunder aftalen er afsluttet. Hvis dette er meningen, er vort nuværende pristalssystem helt ude af forbindelse med sit oprindelige formål, og så er det heller ikke — bestemt ikke — noget barometer. Når man kan have eksempler på, at enkelte poster kan udløse indtægtsstigninger, der er væsentligt større end — somme tider mere end dobbelt så store som — udgiftsstigningen, hvad har det så med barometer at gøre? Hvis det ligger sådan, at en pristalsstigning i det system, vi har indrettet os med, rent faktisk udløser indkomststigninger, som f. eks. kan være det dobbelte af de udgiftsstigninger, de svarer til, er det i hvert tilfælde helt sikkert, at dette er en fortrinlig inflationsmekanisme, der ikke kan være i lønmodtagernes interesse.

Fejlen ligger selvfølgelig i, at man har villet lave et indeks, der også skulle bruges til alt muligt andet end det, det oprindeligt var beregnet til. Når man laver indeks, giver man jo vægt, og når man laver vægt

[Guldberg.]

og der bliver vægtfordeling, kan man få alle mulige mærkelige matematiske resultater ud af det. Jeg har ikke prøvet at regne det ud selv — jeg tror ikke, vi har nogen herinde, der kan — men hvis man prøver at lave nogle kurver, vil man opdage, at det kan gå både op og ned, og at man kan få helt forskellige virkninger, fordi det jo er forskellene og samtidig variationen i vægtfordelingen, der tæller. Det må give så mange indviklede muligheder, at det i hvert fald er helt sikkert, at der ikke er nogen af os, der kan overse det.

Derimod kan man meget enkelt overse det, hvis man har budgettallene i stedet for indekstallene. Jeg er da meget interesseret i den tanke, at man i hvert tilfælde overvejer i det materiale, der bliver stillet til rådighed for offentligheden, for arbejdsmarkedets parter og andre, at arbejde med de reelle budgetter, det vil her sige budgetter for forskellige indkomstgrupper. Jeg mener ikke, at dette skal gælde alene for en enkelt indkomstgruppe; det må gælde for mange. Det er blot ikke de samme forudsætninger i alle tilfælde.

Hvis økonomiministeren er interesseret i at snakke nærmere om dette, vil mit parti gerne være med hertil. Hvis der imidlertid er noget, vi mener man ikke bør gøre, er det at anlægge alt for mange taktiske betragtninger med hensyn til beregningsmåden ud fra det synspunkt, om det kunne føre til en variation enten op eller ned. Det, det her gælder om, er jo blot at finde et udgangspunkt, som er hæderligt og rigtigt i forhold til det, vi har i dag, og så lave noget, der er mere rigtigt i fremtiden.

Gottschalek-Hansen: Økonomiministerente, jeg havde misforstået statsministerens udtalelse kort før valget. Jeg kan selvfølgelig kun beklage, hvis jeg misforstår. Hvis statsministeren imidlertid har givet udtryk for den opfattelse, at prisstigningerne er blevet mindre i 1966, end de var i 1965, er det dog kun med modifikation rigtigt. Sandheden er jo den, at vi i januar 1963 — næh, statsministeren må godt blive og høre det færdigt — fik det nye pristal lig 100. Den 1. oktober 1963 var det steget til 101. Den 1. oktober 1964 var det 106, altså en stig-

ning på 5 points. Den 1. januar 1965 var det 113, en stigning på 7 points, og så har statsministeren for så vidt ret i, at den næste stigning — den 1. oktober 1966 var det steget til 119 points — kun var på 6 points. Det berettiger dog ikke statsministeren til at give befolkningen det indtryk, at denne vanskelighed nu er overstået, for sandheden er jo, at selv med en stigning på 6 points ligger vi højere end noget land i frihandelsområdet, og at kun ét land i fællesmarkedsområdet har en stigning, der er stærkere.

Jeg vil derfor give statsministeren det råd, at han, også selv før en valgkamp, udtaler sig lidt mere forsigtigt. Vi har jo nemlig rekordstigning på dette område.

I øvrigt vil jeg gerne udtrykke min glæde over og komplimentere økonomiministeren for den form, lovforslaget har fået. Man har her — det er jo en ny praksis — i et bilag anbragt ændringerne parallelt med den gældende lov. Det gør arbejdet meget, meget lettere og mere overskueligt for os, og det er jeg taknemlig for.

Antonsen: Jeg vil gerne takke økonomiministeren for hans velvillige bemærkninger i anledning af, at jeg igen fremførte det af liberalt centrum i sin tid stillede forslag om faste regler for, hvornår undersøgelser vedrørende forbrugssammensætningen skulle foretages, og jeg tillader mig at tage de øvrige ordføreres tavshed på dette punkt som udtryk for, at de i hvert fald ikke vil modsætte sig, at dette spørgsmål behandles i udvalget. Vi finder, at der er stærkt behov for klarhed på dette område. Vi har erfaringer for, at uklarhed har givet anledning til stridigheder.

Jeg vil også gerne gøre ministeren opmærksom på, at de faste rammer netop ikke vil kunne give uheldige situationer. Der var i liberalt centrums forslag klart givet udtryk for, at undersøgelserne skulle synkroniseres med overenskomstforhandlingsperioderne, og at man derigennem havde helt faste linjer hos forhandlingspartnerne med hensyn til, hvilket pristal og hvilket beregningsgrundlag der skulle gælde i en bestemt kommende periode. Vi finder, at det vil være meget sagligt at afpolitiserer dette spørgsmål, således at

[Antonsen.]

det hverken for arbejdsmarkedets parter eller her i tinget kan give anledning til uoverensstemmelser.

Vi vil altså lægge stor vægt på, at dette spørgsmål igen tages op til overvejelse med henblik på at indgå i loven her.

Økonomiministeren (Ivar Nørgaard): Hr. Guldberg vendte tilbage til spørgsmålet om, hvad pristallet egentlig skal give udtryk for. Der synes at foreligge en lille misforståelse. Jeg er naturligvis enig med hr. Guldberg i, at pristallet skal udtrykke en bestemt forbrugssammensætnings pris på forskellige tidspunkter. Det er derfor, vi gør, hvad vi kan for at finde ud af, hvordan forbrugssammensætningen ændres med den tekniske og økonomiske udvikling, og det er derfor, vi — hvad hr. Antonsen jo også lægger vægt på — med mellemrum ændrer forbrugssammensætningen som følge af nye forbrugsundersøgelser.

Man må imidlertid være opmærksom på, hvad det er, vi lovgiver for. For tjenestemandslønningerne har man i øjeblikket en pristalsregulering, hvor pristalsdækningen stort set svarer til fordyrelsen af det forbrug, som vi har undersøgt. Det er rigtigt, at det, vi vil sikre, er, at de lønrelationer, der blev aftalt på aftaletidspunktet, fastholdes i den periode, der går indtil næste aftale, og altså ikke berøres af, at prisniveauet bevæger sig. Hvis man har aftalt, at én gruppe skal have 20.000 kr. i løn og en anden 30.000 kr., vil man fastholde forholdet 2 til 3 under de ændrede prisforhold, og det er det, man gør ved at give fuld dækning gennem pristallet.

Når hr. Guldberg siger, at der vil være grupper af lønmodtagere, som ikke får en tilfredsstillende ordning, som måske oven i købet bliver bet ved en sådan regulering, må man imidlertid være opmærksom på, at der på det private arbejdsmarked slet ikke gælder denne form for regulering. Der regulerer man med det samme ørebeløb for alle uanset deres indkomster, det vil sige, at en person, der har 10 kr. i timeløn, kun får reguleret med $1\frac{1}{2}$ pct., nemlig 15 øre i forhold til 10 kr., og at en person, der har 5 kr. i timeløb, får reguleret med 3 pct. Man skal have 5 kr. i timeløn —

altså noget uhørt lavt og noget, som forhåbentlig ingen voksne arbejdere har i dag — for at få fuld regulering i lighed med tjenestemændene.

Deri ligger også, at der ikke er tilstræbt nogen matematisk udjævning gennem den pristalsregulering, man har gennemført på det private arbejdsmarked. Det er jo også det, der skaber en række vanskeligheder, når man skal sammenligne tjenestemandslønningerne med lønningerne på det private arbejdsmarked. Vi kan kun registrere bestemte forbrugssammensætningers prisbevægelse, og så kan vi selvfølgelig bruge det i lovgivningen, som vi gør, men vi må overlade til det private arbejdsmarked at afgøre, hvor meget de vil betale for stigningerne, det må de aftale indbyrdes, og ligeledes hvilket pristal de vil anvende. Det mener jeg ikke vi skal blande os i; det står vi os bedst ved at holde os fra. Men kan hr. Guldberg komme med forslag til forbedringer af det barometer, vi anvender, vil både Danmarks Statistik og jeg lytte meget til sådanne forslag, og der er da ingen tvivl om, at de kan drøftes både i gruppen og i det rådgivende udvalg, pristalsnævnet.

(Kort bemærkning).

Guldberg: Ja, nu bliver jeg nødt til at spørge, om vi så alligevel ikke er uenige. Jeg er i hvert fald ikke enig i den definition, økonomiministeren gav, og jeg mener ikke, at det er den, man bør anvende. Hvis det ikke var en fortalelse, mener økonomiministeren, at det lønregulerende pristalsformål er at bevare lønrelationerne, og det mener jeg ikke; så har vi efter min mening blandet korttids- og langtidsproblemerne sammen.

Det, der er det lønregulerende pristalsbestemmelse og opgave, er at sørge for, når man slutter en aftale for en vis kortere periode, men dog for et par år måske, at udgiftsstigninger ikke udhuler aftalen; derfor skal der ske en regulering i forhold til udgiftsstigningen, men det har intet at gøre med lønrelationerne; det er et langtidsproblem.

Jeg kan da godt se, at teknisk er det da helt ligetil, hvis man anvender det synspunkt, som økonomiministeren her gør, og siger, at

[Guldberg.]

pristallets opgave er at fastholde lønrelationerne over længere perioder og også inden for 2 års perioderne uanset overenskomster, men så er det helt sikkert, at enhver pristalsstigning vil udløse væsentlig større indkomststigninger end de udgiftsstigninger, den svarer til, og så er det helt sikkert, at man har sat en ganske ufejlbarlig motor i inflationen.

Økonomiministeren (Ivar Nørgaard): Jeg tror ikke, der er store chancer for, at vi kan nå til enighed her i dag, men vi kan fortsætte debatten i udvalget. Jeg mener stadig, at det lønregulerende pristals opgave inden for en 2-årig periode, hvor man har fastsat de forskellige lønsatsers indbyrdes forhold, må være at fastholde dette forhold.

Jeg vil gøre opmærksom på, at en pristalsregulering, som vi har den her, på ingen måde gennem lønstigninger kan sætte nogen inflation i gang. Man vil bemærke, at når vi har forhandlinger med tjenestemændene og skal regulere med overenskomstportioner hvert år, er der et minusbeløb: den fordel, der ligger i tjenestemændenes dyrtidsregulering. Den indregner man og modregner med den lønglidning, der er på det private arbejdsmarked, og dér er man i de sidste mange år hver gang kommet til, at den indtægtsforøgelse, man har fået gennem pristalsreguleringen, er mindre end den bevægelse, der har fundet sted på det private arbejdsmarked ved lønglidning.

Jeg tvivler derfor på, at man kan påstå, at pristalsreguleringen er en selvstændig årsag til lønglidninger og dermed til utilsigtede prisstigninger, men det er noget, vi kan tage op. Jeg har ikke sagt, at pristalsreguleringen er ufejlbarlig, men hvis hr. Guldberg har et bedre forslag til regulering, er vi meget åbne over for et sådant forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om teknisk samarbejde med udviklingslandene.

(Lovforslaget (nr. 54) findes i tillæg A sp. 1227), fremsættelsen i tidenden sp. 80).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Niels Matthiasen: På mit partis vegne kan jeg give tilsagn om at medvirke til ændringen af loven om teknisk samarbejde med udviklingslandene, så meget mere som ministeren i sin fremsættelsestale netop har understreget, at der her foreligger et velegnet middel til at forøge Danmarks samlede bistand til udviklingslandene. I den diskussion, vi var inde på i folketinget for nylig, påviste finansministeren, hvordan vort bidrag til udviklingslandene er i en stadig stigning, og hvordan vi fortsat må sigte på at nå den ene procent af brutto-nationalproduktet, som De Forenede Nationer har sat som et mål. Med dette forslag finder der altså en udvidelse sted, og vi kan derfor medvirke til det.

Per Federspiel: Selv om der i og for sig kan være noget betænkeligt ved at give en blankocheck på fremtidige lån, kan jeg på mit partis vegne tiltræde dette forslag, idet forholdet jo efter 1962-loven er, at de individuelle låneprojekter forelægges finansudvalget.

Det er i og for sig glædeligt, at den udvikling, som dette forslag er udtryk for, nemlig at der stadig er behov for lån til u-landene for derved at fremme den bilaterale udveksling, allerede nu har medført et stigende behov, men jeg må forstå det således — og det vil jeg gerne bede ministeren bekræfte — at behovet i og for sig ikke er aktuelt, men at man, ligesom tilfældet har været tidligere med eksportkreditordningerne, har villet have en fornøden beløbsramme for alle tilfældes skyld. Måske havde det så ikke været strengt nødvendigt at fremsætte et lovforslag på nuværende tidspunkt, men vi skal som sagt ikke fra vor side modsætte os det.

På ét punkt vil jeg gerne stille et direkte spørgsmål til ministeren. I slutningen af bemærkningerne til lovforslaget siges det,